

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-12-21

Diarienummer N609-0251/22

Handläggare: Elisabet Sandström

Telefon: 031-366 70 34

E-post: elisabet.sandstrom@grundskola.goteborg.se

Grundskolenämndens årsrapport 2022

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden godkänner årsrapport 2022 och översänder denna till kommunstyrelsen.
2. Grundskolenämnden fastställer årets resultat till 113,5 mnkr.
3. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens bedömning om att riktnivån för det egna kapitalet bör uppgå till cirka två procent av kommunbidraget.
4. Grundskolenämnden hemställer till kommunfullmäktige om att utöka nämndens eget kapital till 187 mnkr.
5. Grundskolenämnden hemställer till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att grundskolenämnden får ta del av 32,1 mnkr från den kommuncentrala posten för att finansiera investeringsrelaterade driftskostnader, för perioden september-december 2022.
6. Grundskolenämnden antecknar kvalitetsberättelse utifrån LSS och översänder denna till nämnden för funktionsstöd.
7. Grundskolenämnden antar riktlinje för antagning till Kulturskolans långa kurser.
8. Grundskolenämnden antecknar barnbokslutet för 2022.

Uppdrag från nämnden

9. Grundskolenämnden förklarar uppdraget från 2021-12-07 §312, *tilläggsuppdrag i samband med budgetbeslut*, fullgjort.
10. Grundskolenämnden förklarar uppdraget från 2021-09-21 § 220, *att utreda eventuell förekomst av tystnadskultur, otillbörlig påverkan och hot mot personal i Göteborgs stads grundskolor*, fullgjort.
11. Grundskolenämnden förklarar uppdraget från 2022-06-21 § 169, *att återkomma med en redovisning av hur de extra resurserna på 10 mnkr avseende "Kompetensutveckling för att stärka lärarnas ledarskap i klassrummet" kommer användas på våra grundskolor*, fullgjort.

12. Grundskolenämnden förklarar uppdraget från 2022-09-27 § 232, *att utveckla samarbete med socialförvaltningarna för att kunna hantera uppdraget från kommunfullmäktige om att inrätta sociala team från socialförvaltningarna på skolor med särskilda utmaningar*, fullgjort med hänvisning till nya uppdrag på området i kommunfullmäktiges budget 2023.
13. Grundskolenämnden förklarar uppdraget från 2022-06-21 § 169, *att bredda användandet av de 50 mnkr som var avsedda för särskilt stöd, tidiga insatser och stärkt elevhälsa till att även nyttjas för att anlita extra kompetens runt den "utredningsskuld" som finns kopplat till elever i behov av särskilt stöd*, fullgjort.
14. Grundskolenämnden förklarar uppdraget från 2022-06-21 § 170, *om läromedel, läromedelskostnader och läromedel i det systematiska kvalitetsarbetet*, fullgjort.
15. Grundskolenämnden förklarar uppdraget från 2022-09-27 § 220, *att återkomma till grundskolenämnden med en lägesrapport i årsrapporten av hur förvaltningen arbetar med de åtta strategierna i Riktlinje för lärande om hållbar utveckling och ett systematiskt miljöarbete inom grundskolan*, fullgjort.
16. Grundskolenämnden förklarar uppdraget från 2022-09-27 § 229, *att avsluta verksamheten med en kommunal bonde*, fullgjort.

Uppdrag från kommunfullmäktige
17. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktiges budget 2022, *att genomföra ett långsiktigt strategiskt effektiviseringsarbete för att frigöra resurser inom staden.*, kan förklaras fullgjort.
18. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktiges budget 2022, *att bygga ut möjligheten till särskilda undervisningsgrupper för elever som på olika sätt behöver stöd i en mindre grupp*, kan förklaras fullgjort.
19. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktiges budget 2022, *att tillsammans med förskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och lokalnämnden ta fram en gemensam överenskommelse för att förenkla för nyttjandet av varandras lokaler*, kan förklaras fullgjort.
20. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktiges budget 2022, *att tillsammans med förskolenämnden och utbildningsnämnden, idrotts- och föreningsnämnden samt lokalnämnden ta fram en samordnad process för att förstärka planering, proaktivt underhåll och upprustning av lokaler och utomhusmiljöer*, kan förklaras fullgjort.
21. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktige (KF 2021-08-26 § 28, punkt 1) *att genomföra en pilotverksamhet med metoden MVP eller annan likartad kunskapsbaserad*

våldsförebyggande metod på skolor som önskar delta i piloten kan förklaras fullgjort.

22. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att uppdraget från fullmäktige (KF 2022-10-06 §7) *att vid eventuellt beslut om utbetalning till rekonstruktör, inte utbetala medel utan att först i avtal säkerställa att rekonstruktören har tillräckliga ekonomiska och finansiella medel att återbetala till grundskolenämnden för den händelse att det blir felaktiga utbetalningar till Föreningen Framstegsskolan,* kan förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Årsrapporten 2022 är en redovisning av grundskolenämndens resultat för ekonomi, personal, politiska mål och uppdrag samt verksamhetens utveckling utifrån resultat, viktiga händelser och kvalitetsarbete under 2022.

Årsrapporten synliggör nämndens breda och komplexa uppdrag och därav vikten av en väl avvägd intern styrning och kontroll tillsammans med ett systematiskt kvalitetsarbete i syfte att utveckla kärnuppdraget. I rapporten beskrivs uppföljning utifrån nämndens internkontrollplan samt samlade riskbild för 2022. Bland risker som kräver fortsatt uppföljning finns risker gällande avsteg från den löneadministrativa processen och skolpliktsbevakning. Nämnden rapporterar även väsentliga avvikelser avseende personuppgiftsincident i lärplattformen Vklass, förhinder att utbetala bidrag till den fristående huvudmannen Föreningen Framstegsskolan och skyddsstopp på en grundsärskola.

Bedömningen av nämndens förstärkningsområden är att det finns viss måluppfyllelse inom alla tre förstärkningsområden. Under året har grundskolenämnden fattat viktiga beslut avseende grundläggande principer för dimensionering och organisering av grundsärskola, utbildningsområdes- och stadengemensamma särskilda undervisningsgrupper och resursskola samt styrning och ledning för en samlad elevhälsa. De förändringar som kommande år kommer att följa av besluten avser bidra till bättre förutsättningar för att nå resultat inom nämndens förstärkningsområden.

I Kommunfullmäktiges beslut, Handling 2017 nr 85 *Tid och genomförandeplan för etablering av förskolenämnd och grundskolenämnd, avseende förvaltningarnas bildande* ingick uppdrag att utreda flera olika områden. Samtliga utredningsuppdrag, förutom ett, har genomförts och organisatoriska förändringar kopplat till dessa utredningars slutsatser och förslag har verkställts. Det uppdrag som återstår att utreda handlar om det Stadsgemensamma området med organisatorisk tillhörighet i utbildningsförvaltningen. Skolförvaltningarna gör nu bedömningen att frågan om styrning, ledning, utveckling och uppföljning av verksamheter som gynnar elevers lärande kopplat till det stadsgemensamma området ska utredas gemensamt av de fyra förvaltningarna i utbildningskedjan under 2023.

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2022 är en positiv avvikelse på 113,5 mnkr, vilket motsvarar cirka 1,3 procent av kommunbidraget. Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som motiveras utifrån verksamheten och gällande förutsättningar. I årsrapporten beskrivs risker kopplat till bland annat volym- och behovsförändringar, lokalkostnader och förändring av elevantal mellan kommunal och fristående regi som föranleder en ny bedömning av nämndens eget kapital.

Grundskoleförvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2022 ska fastställas till minst 187 mnkr.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2022 är en positiv avvikelse på 113,5 mnkr, vilket motsvarar 1,3 procent av kommunbidraget. Förvaltningen bedömer att den positiva avvikelsen ligger inom intervallet för vad som kan klassas som god ekonomisk hushållning.

100 mnkr av resultatet förklaras av att förvaltningen nu, till skillnad från 2021, inte gör en uppbokning för att möta risken för skadeståndskrav gällande nämndens hantering av bidrag till Föreningen Framstegsskolan.

De extra medel som tillkommit under året i form av statsbidrag och kompletteringsbudget har delvis använts till tillfälliga personalförstärkningar, varför anpassning är nödvändig på vissa enheter för att möta de budgetförutsättningar som råder 2023. Delar av de tillfälliga medlen har använts till inköp som förväntas sänka vissa kostnader under 2023 vilket kan ge positiva ekonomiska effekter för verksamheten.

Bedömning ur ekologisk dimension

Årsrapporten beskriver genomförda insatser och resultat inom miljöområdet.

Bedömning ur social dimension

Årsrapporten beskriver utveckling som påverkar social hållbarhet, bland annat nämndens arbete för ökad likvärdighet.

Samverkan

Information ges i facklig samverkansgrupp (FSG) den 30 jan 2023.

Bilagor

1. Grundskolenämndens årsrapport 2022
2. Grundskolenämndens kvalitetsrapport läsåret 21-22
3. Helårsresultat 2022 per skolområde
4. Grundskolenämndens barnbokslut 2022
5. Grundskolenämndens kvalitetsberättelse enligt LSS 2022
6. Grundskolenämndens riktlinje för antagning till Kulturskolans långa kurser
7. Projekt Ny organisation 2023, Kulturskolan och Kultur i Skolan
8. Läromedelskostnad per elev 2022
9. Skolmiljard uppföljning
10. Kompletteringsbudget 1 uppföljning
11. Kompletteringsbudget sociala insatser uppföljning
12. Uppföljning av grundskolenämndens interna kontrollplan 2022

Ärendet

Grundskolenämnden har att godkänna årsrapport 2022 med tillhörande bilagor.

Beskrivning av ärendet

I årsrapporten beskrivs den mest betydelsefulla utvecklingen under 2022 utifrån ekonomi, personal, politiska mål och uppdrag samt verksamhetens utveckling. Nedan sammanfattas några av de områdena som rapporten belyser.

Styrinformation till kommunfullmäktige

Nämnden har identifierat avvikelser som ska rapporteras till kommunledningen gällande personuppgiftsincident i lärplattformen Vklass, förhinder att betala ut bidrag till den fristående huvudmannen Föreningen Framstegsskolan samt skyddsstopp på grundsärskola vilket påverkat fritidshemmets öppethållande på den aktuella skolan.

Förvaltningens bedömning är att det finns viss måluppfyllelse inom de mål som kommunfullmäktige riktat till nämnden. Årets utfall av indikatorerna som finns kopplade till målet *Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor* når inte upp till kommunfullmäktiges målvärden. Förvaltningen gör ändå bedömningen att det finns viss måluppfyllelse inom detta mål främst utifrån att kunskapsresultaten för elever i kommunala skolor i stort bibehållits och i vissa åldrar förbättrats i jämförelse med föregående år och detta under ett läsår som delvis påverkats av pandemin. I årsrapporten görs en kort uppföljning utifrån ett antal uppdrag som kommunfullmäktige har riktat till nämnden. Nämnden föreslås ställa sig bakom förvaltningens bedömning om att sex uppdrag från fullmäktige kan förklaras fullgjorda.

I Kommunfullmäktiges beslut, Handling 2017 nr 85 *Tid och genomförandeplan för etablering av förskolenämnd och grundskolenämnd, avseende förvaltningarnas bildande* ingick uppdrag att utreda flera olika områden. Samtliga utredningsuppdrag, förutom ett, har genomförts och organisatoriska förändringar kopplat till dessa utredningars slutsatser och förslag har verkställts. Det uppdrag som återstår att utreda handlar om det Stadsgemensamma området, utbildningsförvaltningen och löd *Organisatoriska tillhörigheten för verksamheterna inom det stadsgemensamma området, Center för skolutveckling, Språkcentrum och Vägledningscentrum, behöver utredas*

Skolförvaltningarna gör nu bedömningen att det är dags att se över om nuvarande uppdrag och organisering till avdelningen för stadsgemensamma resurser är det mest ändamålsenliga och effektiva sättet att organisera stadens arbete med att stärka kvalitén i stadens utbildningsinsatser. Förvaltningen anser därför att frågan om styrning, ledning, utveckling och uppföljning av verksamheter som gynnar elevers lärande kopplat till det stadsgemensamma området ska utredas gemensamt av de fyra förvaltningarna i utbildningskedjan under 2023.

Utveckling inom personalområdet

Andelen legitimerade lärare fortsätter att öka vilket ger bättre förutsättningar för god kvalitet. Detta gäller för samtliga lärarkategorier. Såväl andelen som antalet legitimerade lärare i grundskola, grundsärskola och fritidshem har ökat jämfört med samma tid föregående år. Det totala antalet anställda har ökat under de senaste två åren. Ökningarna avser främst lärare och elevassistenter. Huvudsakligen beror ökningen på beviljade pandemirelaterade extramedel. I och med att dessa nu fasas ut innebär budget 2023 att

personalvolymen behöver minskas med cirka 400 årsarbetare. Till stor del beräknas detta kunna ske inom ramen för förvaltningens tidsbegränsade anställningar.

Ekonomisk uppföljning

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2022 är en positiv avvikelse på 113,5 mnkr, vilket motsvarar cirka 1,3 procent av kommunbidraget. Förvaltningen bedömer att den positiva avvikelsen ligger inom intervallet för vad som kan klassas som god ekonomisk hushållning.

I oktober prognostiserade grundskoleförvaltningen ett överskott på 50 mnkr på helåret. Differensen mellan prognosen och resultatet beror delvis på att efter avstämning med revisionen inför bokslut 2022 gör förvaltningen bedömningen att inte boka upp 100 mnkr för att möta risken om eventuellt skadeståndskrav med anledning av nämndens hantering av bidrag till Föreningen Framstegsskolan. Förvaltningen ser dock fortfarande en risk för skadeståndskrav som framgår av advokatbrev i ärendet.

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar en positiv resultatavvikelse på 35 mnkr för år 2022. Resultatet förklaras till största del av statlig ersättning med anledning av covid-19, ökade intäkter för statsbidraget för lärares arbetsmiljö samt nyttjande av tidigare överskott på 40 mnkr. Utan dessa extra pengar hade utbildningsområdena haft ett negativt resultat. En stor del av dessa extra pengar har använts till att öka bemanningen på skolorna. I december var den faktiska bemanningen 437 fler heltidstjänster än budgeterat och personalkostnaden var 100 mnkr högre än budgeterat.

Grundskoleförvaltningens avdelningar samt förvaltningsövergripande budget redovisar en negativ avvikelse för 2022 på 22 mnkr. Den negativa avvikelsen beror bland annat på ökade kostnader för köpta platser, skolkort och skolskjuts samt ökade kostnader för livsmedel.

Eget kapital

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som motiveras utifrån verksamheten och gällande förutsättningar. I årsrapporten beskrivs risker kopplat till bland annat volym- och behovsförändringar, lokalkostnader och förändring av elevantal mellan kommunal och fristående regi samt skadeståndskrav som föranleder en ny bedömning av nämndens eget kapital. Grundskoleförvaltningens bedömning är att det egna kapitalet bör vara 187 mnkr, det vill säga cirka 2 procent av kommunbidraget. Förvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2022 ska fastställas till minst 187 mnkr.

Styrinformation till nämnden

I avsnittet beskrivs bland annat det systematiska kvalitetsarbetet utifrån huvudmannanivån, pågående förändringsprojekt samt avvikelser inom lokalförsörjning. Förvaltningen redogör för arbetet med politiska uppdrag och bedömer att åtta uppdrag kan förklaras fullgjorda i samband med denna rapport. Vidare följs nämndens interna kontrollplan upp.

Förvaltningens bedömning

Grundskoleförvaltningen bedömer att årsrapporten återspeglar väsentliga områden och uppdrag inom nämndens ansvarsområde för 2022. Förvaltningen bedömer utifrån de

risker som beskrivs i rapporten att riktnivån för nämndens eget kapital bör uppgå till cirka två procent av kommunbidraget.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef